

Bevarandeplan för Natura 2000-området Kullmyrbäcken

Myrbräcka och blomfluga. Foto: Andreas Garpebring

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Kullmyrbäcken, SE0810384
Kommun: Vilhelmina
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Saknas
Markägare: Privata
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Areal: 36,2 ha

Karta

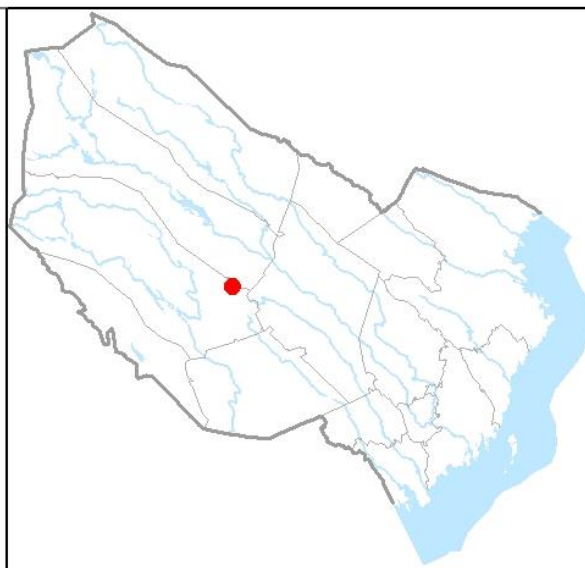
Kullmyrbäcken
Områdeskod: SE0810384
Kommun: Vilhelmina
Area: 36,2 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

0

0,5

1

Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

3260 Mindre vattendrag	0,2 ha
6450 Svämängar	2,0 ha
7140 Öppna mossar och kärr	20,0 ha
7160 Källor och källkärr	3,0 ha
91D0 Skogsbevuxen myr	4,0 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1528 Myrbräcka

Beskrivning av området

Kullmyrbäcken ligger cirka 3 kilometer nordväst om Risträsk i Vilhelmina kommun. Området utgörs av ett svagt västsluttande myrområde i anslutning till Stöttingfjället. Avvattning sker via Risbäcken till Pauträsket. Myren visar spår efter myrslätter och bäckslätter med gamla översilningsdiken. Gamla hässjor och rester av lador finns också. En hög halt järnoxid och ett mineralhaltigt källvatten har skapat väl utbildade järnockrakällkupoler. De starrdominerade kärren har en mycket riklig förekomst av Natura 2000-arten myrbräcka, tusentals runt varje källa. Hela myrområdet har fått högsta klassning i Våtmarksinventeringen.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena är knutna till myrarna, särskilt järnockrakällorna med dess rikliga förekomst av myrbräcka.

Motivering

Området har mycket högt naturvärde enligt Våtmarksinventeringen. Järnockrakällorna är väl utbildade och kring dem växer stora mängder myrbräcka.

Prioriterade åtgärder

Inga direkta åtgärder är aktuella utan området bör lämnas så orört som möjligt.

Beskrivning av utpekade naturtyper

3260 Mindre vattendrag

Mindre vattendrag förekommer i hela landet i såväl skogs- som jordbruksmark. Naturtypen omfattar oftast vattendrag som har strömordning lägre än 4 och/eller lägre årsmedelvattenföring än 20 m³/s. Kullmyrbäcken rinner genom området. Den är smal och djup, på vissa ställen stenig med näckmossa.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Bäckens är fint meandrande och relativt opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Bäckens ska ha fria vandringsvägar samt naturliga vattenståndsfuktuationer och flöden utan påverkan av dikning. Vattenkvaliteten ska vara god.

6450 Svämängar

Gräsmarker längs med större vattendrag norr om den naturliga Norrlandsgränsen som översvämmas under vår och sommar. Naturtypen har använts eller används fortfarande som slåtterängar och kräver hävd och/eller naturlig störning för att inte växa igen. Krontäckning av träd och buskar är 0-30 %. Naturtypen har ofta en relativt trivial flora som domineras av högvuxna gräs, örter och starrarter. Svämängarna längs Kullmyrbäcken är bevuxna med låga viden, högorter och starr.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsam. Bäckens och omgivande marker är relativt opåverkade av dikning.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och präglas av årligen återkommande översvämningar. Den ska behålla en naturlig näringsstatus utan påverkan av gödsling eller kalkning.

7140 Öppna mossar och kärr

Naturtypen öppna mossar och kärr är brett definierad och inkluderar mossar och kärr som är plana, svagt välvda, eller sluttande. De ska vara öppna eller mycket glest trädbevuxna och inte ha mer än 30 % krontäckning. Större delen av området består av den här naturtypen. Karaktären varierar, från fattiga mossar till intermediära kärr. Vissa delar är dominerade av flask- och trädstarr, andra av dvärgbjörk.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Området är relativt opåverkat av dikning.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning eller exploatering. Myrarnas struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen.

7160 Källor och källkärr

Källor och källkärr som påverkas av ständigt framspringande kallt, mineralrikt grundvatten. Den källpåverkade vegetationen är särpräglad och förekommer ofta fläckvis vid källan och bäckarna. I källorna kan järnockrabildning förekomma. Naturtypen är känslig för hydrologisk och hydrokemisk påverkan från t.ex. avverkning, dikning, terrängkörning, kalkning och gödsling. I området bildar källorna järnockra och dessa områden insprängd i den övriga myrmosaiken. Här växer myrbräckan.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Hydrologin är relativt opåverkad. Vid varje järnockrakälla växer tusentals myrbräckor vilket indikerar att naturtypen har gynnsamt tillstånd.

Bevarandemål

Naturlig hydrologi med framspringande källvatten, utan påverkan av dikning eller terrängkörning. Förhållandena ska vara fortsatt mineralrika. Naturtypen ska inte växa igen. Myrbräckan och andra typiska arter ska förekomma.

91D0 Skogsbevuxen myr

Naturtypen förekommer på fuktiga–blöta myrar med högt liggande grundvattenyta. Trädskiktets kron täckningsgrad är 30-100 %. Skogens hydrologi ska inte vara starkt påverkad av t.ex. markavvattning eller torvtäkt. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Den skogsbevuxna myren i Kullmyrbäcken domineras av glesvuxen björk, på vissa håll med inslag av gran. I flera delar har naturtypen påverkats av röjningar.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt, trots röjningarna. Naturtypen är relativt opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och hydrokemi utan påverkan från t.ex. dikningar eller körskador. Det ska finnas träd i olika åldrar och dimensioner och med inslag av död ved. Skogen ska präglas av naturlig dynamik utan påverkan från skogsbruk.

Beskrivning av utpekade naturtyper

1528 Myrbräcka

Myrbräcka förekommer i källpåverkade kärrmiljöer, ofta med järnockrautfällning. Arten kräver troligen någon form av markstörning för etablerande av nya individer. I Kullmyrbäcken växer myrbräckan i rikliga mängder kring järnockrakällorna.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Kring varje järnockrakälla växer flera tusen myrbräckor.

Bevarandemål

Populationen ska finnas kvar och inte minska i antal eller utbredning.

Hotbild

Områdena med järnockrakällor har tidigare hävdats, vilket gynnat värdena och hindrat kärren från att växa igen. Utan hävd riskerar dessa delar på sikt att växa igen, något som kan utgöra ett hot mot värdena.

De utpekade bevarandevärdena är i stor utsträckning beroende av en ostörd hydrologi, och således utgör hydrologisk påverkan det största hotet mot området. Verksamheter och åtgärder som kan påverka hydrologin innefattar alla typer av skogsbruksåtgärder såsom avverkning, gallring och dikning;

terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödsling. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Kullmyrbäcken är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken.

Myrbräcken är fridlyst enligt Miljöbalken 8 kap 1-2 § med stöd av 7§ Artskydds-förordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Skötselåtgärder

Inga direkta åtgärder är i nuläget aktuella utan området bör lämnas så orört som möjligt. Om järn- och ockrakällorna börjar växa igen kan det vara nödvändigt att hävda eller röja dessa områden.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enskilda områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.